

Skoleutvikling i Fosen-regionen

Vurderingstema:

Tilpasset opplæring

Klarer Stokksund oppvekstsenter gjennom å organisere undervisningen i aldersblandede elevgrupper å innfri elevenes rettigheter med tanke på tilpasset opplæring?

I. Forord

Vi ønsker å takke for en fin og interessant uke ved Stokksund oppvekstsenter. Vi har blitt møtt på en veldig positiv måte av alle elevene ved skolen, ansatte, ledelse og foreldre. Vi har hatt mange gode og interessante samtaler med alle vi har møtt, og engasjementet er stort innen det temaet vi har blitt bedt om å vurdere skolen på.

Med denne rapporten ønsker vi dere lykke til i det videre arbeidet dere skal inn i fremover. Ta med engasjementet videre inn i fremtida til det beste for skolens elever.

Mvh Mari, Øystein og Eirin

Ekstern skolevurdering – et verktøy for skoleutvikling

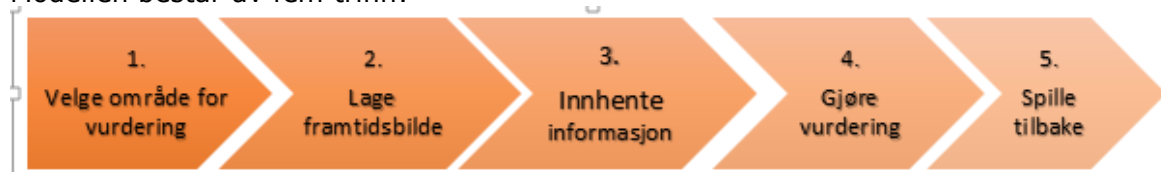
Hva er ekstern skolevurdering?

Ekstern skolevurdering er et verktøy for skoleutvikling.

Forskrift til opplæringsloven, kapittel 2, §2-1 om skolebasert vurdering, sier at alle skoleeiere er pålagt å ha et system for vurdering av skolens virksomhet, internt eller eksternt. I forskriften nevnes det ikke hvordan den skolebaserte vurderingen skal gjennomføres, men en av måtene er ekstern vurdering. Dette verktøyet blir brukt i mange kommuner og regioner for å forsterke utviklingsarbeidet på skolene.

Fosen-regionen bygger denne vurderingsmodellen på en tilpasset versjon av Hardanger/Voss-regionen sin skolevurderingsmetodikk.

Modellen består av fem trinn:

Ståstedsanalysen

Før den eksterne skolevurderingen har skolen gjennomført ståstedsanalysen, et analyseverktøy som hjelper skoleeiere og skolene med å kartlegge hvilke områder som bør utvikles. Dette verktøyet tar utgangspunkt i kvalitetsindikatorer som nasjonale prøver, elevundersøkelsen og andre undersøkelser som brukes lokalt. Ut fra analysen av disse resultatene og eventuelt andre undersøkelser, valgte skolen tema for den eksterne skolevurderingen: *(Sett inn tema for skolevurderingen her)*

Vurderingsrapporten

Rapporten gjenspeiler det eksterne vurdererteamets konklusjoner om det valgte temaet for vurdering av skolen. I tillegg til målformuleringer, er det satt opp konkrete utsagn om hva som kjennetegner god praksis. Disse tegnene er basert på lov- og regelverk og god pedagogisk praksis, samt at det er selve kjernen i vurderingsprosessen og viser idealbildet for skolens ønskede praksis innenfor vurderingstemaet. Tegnene settes inn i et skjema som kalles «Framtidsbilde.»

Et bredt spekter av interessenter har uttalt seg om skolens nåværende praksis i forhold til tegnene på god praksis. Det er gjennomført observasjoner i klassene og i skolemiljøet og vurdererparet har hatt tilgang til dokumenter av betydning for den vurderinga som er gjennomført. I tillegg har vurdererne innhentet informasjon fra skoleledelsen, lærere, elever, foreldre og eventuelt annet personale.

Selve vurderingsuka har vart i tre til fire dager, og siste dag av vurderinga ble denne rapporten lagt fram med funnene for skolen. Rapporten trekker fram tegn på god praksis og tegn på praksis som kan bli bedre for skolen. Konklusjonene i rapporten skal være til hjelp i det videre arbeidet med det valgte temaet.

Det viktigste utviklingsarbeidet skjer på skolen når skolen sammen skal følge opp funnene og refleksjonene fra vurderingsuka og sammen jobbe med å bli en bedre skole.

Faglig grunnlag for ekstern vurdering

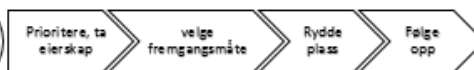
Kvalitetsarbeid og skolebasert vurdering
skoleutvikling og organisasjonsutvikling

Skolevurdering

Veksling

Endring av praksis

Om regionen:

17 skoler i 7 kommuner på Fosen har gått sammen om ekstern vurdering i lokalt vurderingsarbeid.

Osen, Roan, Åfjord, Rissa, Leksvik, Bjugn og Ørland gjennomfører ekstern vurdering på tvers av kommunegrenser, gjennom en felles nedsatt vurderingsgruppe

Hvem er vurderingsgruppa?

10 personer i Fosen-regionen er engasjerte i vurderingsgruppa. De har bred pedagogisk bakgrunn, og skal vurdere de 17 skolene som deltar. Hver skole skal i løpet av tre år bli vurdert.

To vurderere gjennomfører vurdering på hver skole, og ingen skal vurdere skole i egen kommune. Fosen regionråd har ansvar for å koordinere ekstern skolevurdering i regionen.

II. Fakta om skolen

Skolen ligger i Stokksund i Åfjord kommune, og har elever fra Stokkøya, Linesøya, Herfjord og Revsnes. Skolen har inneværende år 68 elever, 11 ansatte lærere og 2 assistenter. Skolen er fådelt, og hoveddelen av undervisningen foregår fordelt på tvers av trinn. 1.-4. trinn, 5.-7. trinn og 8.-10. trinn.

III. Valg av hovedutfordring

Ut fra resultat av Ståstedsanalysen og Organisasjonsanalysen og andre identifiserte utviklingsområder kommer skole, skoleeier og veiledere frem til skolens hovedutfordring. Denne formuleres og blir utgangspunkt for den eksterne vurderingen.

Som følge av resultatene i ståstedsanalysen og elevundersøkelsen har skolen valgt som problemstilling:

Klarer Stokksund oppvekstsenter gjennom å organisere undervisningen i aldersblandede elevgrupper å innfri elevenes rettigheter med tanke på tilpasset opplæring.

Bakgrunn/prosessen for valg av område/hvem har valgt området:

Skolen har ny organisering på flere trinn, der det er større aldersspenn i undervisningsgruppene enn tidligere. Dette gir ekstra utfordringer da aldersspennet er stort og de ikke har aldersadekvate grupper. Utfordringen ligger i hvordan man skal klare å utnytte læringspotensialet både til de svakeste og de sterkeste elevene i gruppene når det er 3 og 4 års aldersspenn i undervisningen.

IV. Fremtidsbilde

Å vurdere vil her si å måle en nå-situasjon opp mot en idealtilstand. Her blir en slik idealtilstand kalt et fremtidsbilde. Et fremtidsbilde belyser temaet fra ulike sider og er knyttet til aktivitet. Framtidsbildet gjøres konkret ved å dele det inn i kvalitetsmål med tegn på god praksis. Skolens nåværende praksis blir vurdert opp mot dette bildet. Kvalitetsmål og tegn på god praksis på fremtidsbildet skal henge nøye sammen med påstandene i ståstedanalysen, organisasjonsanalysen og elevundersøkelsen. Framtidsbildet er utformet av vurderere, men skolen er involvert i arbeidet i forkant av vurderingsprosessen.

Skolen har godkjent at følgende skal være kvalitetsmål og tegn på god praksis på nettopp deres skole

Kvalitetsmål	Tegn på god praksis
Elevperspektiv: Alle elevene får tilpasset opplæring	<ul style="list-style-type: none"> • Elevene opplever mestring • Elevene får oppgaver som gir utfordring • Elevene er bevisst hva som fremmer læring • Elevene har mulighet til å nå målene sine på en måte som er tilpasset hver enkelt • Elevene er trygge på skolen
Lærerperspektiv: Lærerne tilrettelegger for at alle elevene opplever mestring og faglig utvikling	<ul style="list-style-type: none"> • Lærerne jobber systematisk med kartlegging av elevenes læringsutbytte • Lærerne bruker kartleggingen i det daglige arbeidet med hver enkelt elev. • Lærerne legger til rette for samarbeid som fremmer læring og utvikling. • Lærerne legger opp til varierte metoder i undervisninga slik at de når de ulike barna
Foreldreperspektiv: Skolen involverer foreldrene i elevenes læring	<ul style="list-style-type: none"> • Skolen informerer om hvordan man jobber med tilpasset opplæring på foreldremøter • Foreldrene får veiledning av skolen om hvordan de kan hjelpe barnet med skolearbeidet. • Foreldrene opplever at barnet får nok faglige utfordringer på skolen. • Foreldrene opplever at lærerne viser interesse for deres synspunkter om eget barns læring og utvikling.
Organisasjonsperspektiv: Skolen er en lærende organisasjon	<ul style="list-style-type: none"> • Ledelsen og personalet har en felles forståelse for hva som kjennetegner tilpasset opplæring • Skolen har system for at enkeltelever som har svak eller sterk faglig progresjon, gis ekstra støtte • Ledelsen legger til rette for jevnlig refleksjon og erfaringsdeling i arbeidet med tilpasset opplæring • Skolen har system for oppfølging av kartleggingsprøver, nasjonale prøver og elevundersøkelsen

V. Tegn på god praksis

Sammenstille og se mønster

Når alle data er samlet inn ved hjelp av ulike metoder, sammenstilles disse dataene. Vurdererne analyserer og vurderer informasjonen ved å speile den mot framtidsbildet (tegnene på god praksis).

Ut fra denne vurderingen trekkes konklusjoner. Man finner frem til skolens sterke sider innen skolens valgte område, og til sider som bør utvikles for å bli bedre.

Kvalitetsmål: Alle elevene får tilpasset opplæring

- *Elevene får oppgaver som gir utfordringer*
- *Elevene har mulighet til å nå målene sine på en måte som er tilpasset hver enkelt*

Vi har under observasjon, samt ved samtaler med våre informanter fått et bilde av at man ved Stokksund oppvekstsenter har en bevisst holdning knyttet til det å gi elevene oppgaver som sørger for utfordringer. Under vår observasjon har vi sett eksempler på at elever på samme hovedtrinn har ulike utfordringer ut fra eget nivå.

Alle elevene sier i samtaler at de er bevisste hva et læringsmål er, og at man kan nå disse læringsmålene på ulike nivå. Vi har fått inntrykk av at Stokksund oppvekstsenter har jobbet godt med vurdering for læring, og spesielt arbeidet med læringsmål er godt implementert i organisasjonen. Læringsmålene er å finne på arbeidsplanene for perioden og læringsmålene blir gjennomgått i oppstarten av tema/økt, noe som er gjennomgående for alle trinn.

Under samtaler har vi fått tilbakemelding fra elevene på at man har variert undervisning og vi så eksempler på oppgaver som er tilpasset både gruppa som helhet og enkelteleven. Dette er funn man får bekreftet i elevundersøkelsen.

Våre informanter har fortalt under samtale om hvordan man gir tilbakemelding til elevene som er tilpasset hver enkelt. Alle elevene gjennomfører elevsamtaler minst to ganger i året, i tillegg til utviklingssamtaler og skriftlig halvårsvurdering. Etter utviklingssamtalene settes det opp mål som er tilpasset hver enkelt for å fremme hver elevs utvikling.

I forkant av utviklingssamtaler får elevene utdelt et utarbeidet skjema for egenvurdering. Eleven foretar da, gjerne i samarbeid med heimen, en vurdering av det sosiale miljøet på skolen og sitt eget faglige ståsted. Denne egenvurderingen er et utgangspunkt for utviklingssamtalen.

Foreldre og foresatte la vekt på at det er et godt læringsmiljø ved skolen, og at hver enkelt elev blir sett av lærerne.

Kvalitetsmål: Alle elevene får tilpasset opplæring

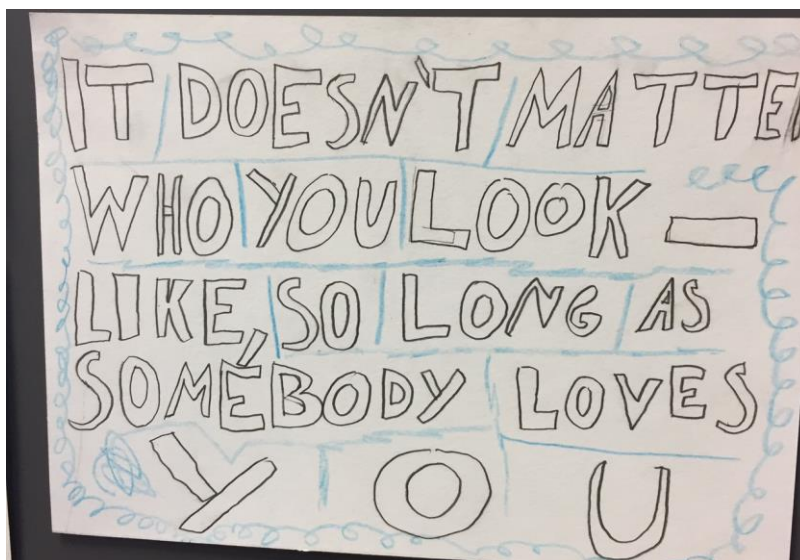
- *Elevene er trygge på skolen*

I samtale med elevene kommer det frem at alle elevene ved skolen har noen å være sammen med i friminuttene, og at ingen blir gående alene over lenger tid. Det kommer samtidig frem at elever observerer at ikke alle medelever følger skolens ordensreglement, men at de likevel føler en trygghet på skolen. Elevene fremhever det at skolen er en så liten enhet, som et positivt moment. Alle kjenner alle.

Skolen er ikke sertifisert som Olweus-skole, men man ser at handlingsplanen mot mobbing, Olweus-standard og trivselsregler er gjennomgående for hele skolen. Skolen har en inspeksjonsplan, noe som er med på å fremme trygghet for elevene. På mellomtrinnet observerte vi eksempler på særdeles godt arbeid med trygging av elevgrupper.

Det kom innspill fra foreldregruppa om at lærerne kunne bli enda mer involverte i elevenes aktiviteter ute i friminuttene.

Vi har inntrykk av at alle ansatte ved skolen arbeider med elevenes psykososiale miljø.

Kvalitetsmål: Lærerne tilrettelegger for at alle elevene opplever mestring og faglig utvikling

- *Lærerne arbeider systematisk med kartleggingen av elevenes læringsutbytte*

Skolen har ikke en overordnet plan for kartlegging, men hvert hovedtrinn har egen regi på gjennomføringen av kartlegginger på sitt trinn. Skolen gjennomfører de obligatoriske nasjonale kartleggingene som er pålagt fra utdanningsdirektoratet. I tillegg til de obligatoriske kartleggingene blir det også gjennomført Carlsten og Myhretest på mellom- og ungdomstrinn.

Kvalitetsmål: Alle elevene får tilpasset opplæring

- *Lærerne legger til rette for samarbeid som fremmer læring og utvikling*

Man har på små- og mellomtrinn en bevisst holdning til bruk av læringspartnere i undervisningen. Man benytter seg også delvis av læringspartnere på ungdomstrinn, men er ikke her like konsekvente på begrepet læringspartner. Elevene samarbeider, men ikke med en så strukturert metode som bruk av læringspartner.

Skolen har en bevisst holdning til det at de faglig høyt presterende elevene ikke blir brukt som hjelpelærere til elever som ikke presterer på høyeste nivå.

Kvalitetsmål: Skolen involverer foreldrene i elevenes læring

- *Skolen informerer om hvordan man jobber med tilpasset opplæring på foreldremøter*
- *Foreldrene får veiledning av skolen om hvordan de kan hjelpe barnet med skolearbeid*
- *Foreldrene opplever at lærerne viser interesse for deres synspunkter om eget barns læring og utvikling*

Foreldrene er tydelige på at skolen er god til å ivareta og se den enkelte eleven. De mener det er et godt læringsmiljø på skolen. Foreldrene forteller at de får informasjon om hvordan skolen jobber med tilpasset opplæring på foreldremøter. Foreldrene sier også at de på utviklingssamtaler får råd og veiledning av skolen om hvordan de kan hjelpe barnet sitt til å prestere så godt som mulig.

VI. Praksis som kan bli bedre

Kvalitetsmål: Alle elevene får tilpasset opplæring

- *Elevene opplever mestring*
- *Elevene har mulighet til å nå målene sine på en måte som er tilpasset hver enkelt elev*

Mange av elevene ved Stokksund oppvekstsenter sier at lærerne er flinke til å rose dem når de jobber godt i fagene. De trekker også frem at lærerne følger opp spørsmål de har når de rekker opp hendene i timene. Likevel kan vi finne informasjon i elevundersøkelsen og ståstedsanalysen som tilsier at det er rom for forbedringer innen arbeidet med elevenes mestring.

Vi kunne observere ujevn praksis når det gjelder grad av individuell tilpasning av læringsmål, læringsstiler og oppgaver på arbeidsplan, og elevene etterspør mulighet for å kunne være med å vurdere eget arbeid og foreslå hva det skal legges vekt på når arbeidet skal vurderes. I samtaler med elever kommer det frem at mange fokuserer mer på å bli ferdig med leksene, enn å oppnå en ny kompetanse.

Elevene sier at det hadde vært fint om målene (tilpasset elevene) kunne hatt hovedfokus i 14dagers perioden. Noen lærere bruker måltester. Dette synes elevene er et godt verktøy (de nevner også at de her får vurdere seg selv). Gjennom måltester som går gjennom i ettetid får de et økt fokus på det har lært seg, ikke det de har gjort, og dette mener de fører til mer opplevd mestring.

Det kommer frem i samtaler med elevene at de ønsker å jobbe mer variert i timene, slik at alle elevene blir møtt av undervisningsmetoder som kan passe dem.

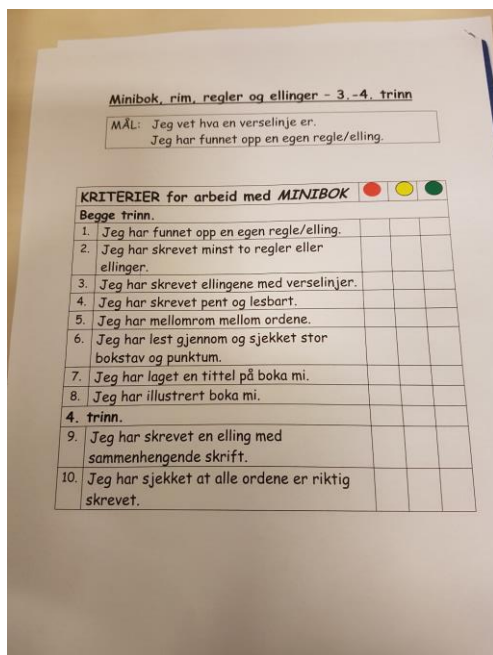
Vi så eksempler på at oppgaver og undervisning gis samlet for et spenn på tre alderstrinn. Noen elever sier i intervju at det kan bli kjedelig for de eldste på trinnet og for vanskelig for de yngste. De påpeker at noen elever kanskje blir urolige fordi de ikke skjønner helt hva de skal gjøre.

I samtaler med lærerne kommer det også frem at det kan oppleves som utfordrende å «treffe planken» for alle tre årsklasser på ett trinn. Vi så gode eksempler på tilpasning mellom årsklasser (noen får andre oppgaver/flere oppgaver), og lærerne har utviklingssamtaler, elevsamtaler og halvårsvurdering med egne mål for hver enkelt elev. Likevel vil vi si etter en samlet vurdering av den informasjonen vi har tilgjengelig at det er rom for utvikling innen den daglige tilpasningen i klasserommene.

Tilpasset opplæring og klare læringsmål skal gjennomføres i all undervisning, også valgfag og arbeidslivsfag. Noen av elevene etterspurte tydelige læringsmål og vurderingskriterier i alle fag.

Kvalitetsmål: Lærerne tilrettelegger for at alle elevene opplever mestring og faglig utvikling

- *Lærerne bruker kartleggingen i det daglige arbeidet med hver enkelt elev*

Lærerne gjennomfører elevsamtaler, utviklingssamtaler og halvårsvurdering. Ved disse «stopp-punktene» tar man opp resultater elevene har fra den løpende formative vurderingen som foregår i skolehverdagen. Noen av lærerne nevner at resultatene fra nasjonale prøver tas opp både med elever og foreldre.

I ståstedsanalysen kommer det likevel frem at skolen har utviklingspotensiale innen oppfølgingen av kartleggingsprøver. Kartlegging omhandler eksempelvis nasjonale prøver/lese- og regneprøver, lokalt bestemte kartleggingsprøver som Carlsen (lesing) og Myhre (regning). Ståstedsanalysen konkluderer med at mange av lærerne synes de kan bli bedre til bruke resultater fra kartlegging til å planlegge nye læringsaktiviteter, samt følge opp resultatene fra kartlegginger i det daglige arbeidet med hver enkelt elev. Det nevnes

også i samtale med lærerne at trinnene, spesielt ved elevenes overganger til et nytt hovedtrinn, kan bli flinkere til å samtale om resultater fra kartlegginger, slik at hver enkelt elev får god tilpasning i det videre skoleløpet.

Vi kunne observere enkelte elever i samlet klasse som fikk god tilpasning i timene, men også elever som tilsynelatende ikke klarte å få et godt nok utbytte av timene.

Kvalitetsmål: Lærerne tilrettelegger for at alle elevene opplever mestring og faglig utvikling

- *Lærerne legger opp til varierte metoder i undervisninga slik at de når de ulike elevene*

Vi observerte variert undervisning, modellering og flere brukte veiledet læring på stasjoner. Likevel etterspør ganske mange elever mer variasjon i undervisningsmetodene som brukes. Det snakkes varmt om diverse matematikk- og naturfagsforsøk som har vært vellykket, og fag der elevene kan bruke sine kreative evner, eller være fysisk aktiv i, er populære.

I samtaler med elevene kommer det også frem at de vil lære mer om «slik det er i det virkelige liv». En del av elevene påpeker at tavleundervisning er ok, men de ønsker at læreren aktiviserer både seg selv og elevene enda mer i undervisningstimene.

Elevene vil også gjerne ha muligheten til å velge måter å løse oppgaver på selv alt etter hvordan de lærer best. Vi kunne se ut fra resultater på ståstedsanalysen at arbeidet med grunnleggende ferdigheter i alle fag kan bli bedre. Digitale ferdigheter nevnes av elevene som et område de ønsker å jobbe mer med.

Kvalitetsmål: Skolen involverer foreldrene i elevenes læring

- *Foreldrene opplever at barnet får nok faglige utfordringer ved skolen*

På foreldremøtet som vi hadde ble det stilt spørsmål om skolen hadde en klar praksis når det gjelder tilpasning av undervisning knyttet til elever som har høy måloppnåelse i enkelte eller flere fag.

Mange av foreldrene syntes at deres barn fikk nok faglige utfordringer – og fremhevet aldersblanding som en positiv fordel. Likevel etterspørres det en enda mer bevisst bruk av mulighetene som en fådelt skole gir når det gjelder det å flytte elever opp et hovedtrinn i noe av undervisningen i fagene de trenger utfordringer i.

Foreldrene er selv noe usikre på hva som er riktig å gjøre: «Tilpasning innad på trinnet», eller «tilpasning opp et hovedtrinn». De ønsker en klarere holdning fra skolen på dette området, og en bevisst holdning til både muligheter og utfordringer når det gjelder tilpasning av undervisning for elever som har høy måloppnåelse i fag.

Enkelte av foreldrene syntes ikke at deres barn fikk nok faglige utfordringer.

Kvalitetsmål: Skolen er en lærende organisasjon

- *Ledelsen legger til rette for jevnlig refleksjon og erfaringsdeling i arbeidet med tilpasset opplæring*
- *Ledelsen og personalet har en felles forståelse for hva som kjennetegner tilpasset opplæring*

Alle ansatte ved skolen og ledelsen er engasjerte i temaet tilpasset opplæring. De ønsker at alle elever ved skolen skal lykkes og føle mestring. Vi observerte at alle lærerne vi møtte var ivrige etter å få til utvikling innen området. Det kommer likevel frem i samtaler at de har en pågående dialog innen temaet, der de pr. nå ikke har blitt helt enige om hva de legger i begrepet. Alle ansatte sier at de ønsker en slik felles forståelse og en gjensidig forutsigbarhet og tillit mellom trinnene på hvordan det jobbes med å tilpasse undervisningen og øke mestringen for hver enkelt elev.

Flere ansatte ønsker mer samarbeid på tvers av trinn for å fokusere på hele skoleløpet 1-10 i lys av temaet tilpasset opplæring. Skifte av ledelse ved skolen har nok ført til at andre oppgaver har blitt prioritert mer i en overgangsfase, men alle er tydelige på at de ser frem til å få et enda mer strukturert system på arbeidet med tilpasset opplæring i aldersblandede grupper. Flere ansatte påpeker et sterkt ønske om at organiseringene av aldersblanding, og hvordan dette gjøres for å møte elevenes behov for målrettet og tilpasset opplæring, bør diskuteres i plenum før noe bestemmes av ledelsen. Slik oppnår man at alle blir hørt når det gjelder viktige avgjørelser.

Resultater i ståstedsanalysen peker på at det er jobbet godt innen viktige områder mht skoleutvikling, men ansatte påpeker også at de ikke har stor nok grad av erfaringsdeling på tvers av trinnene. Innad på trinnene reflekteres det godt og ofte,

mens det altså er mindre av dette samlet for hele skolen. De ansatte ønsker mer tid til å bli kjent med arbeidet som skjer på de forskjellige trinnene, og slik øke samarbeidet og den felles forståelsen som trengs for å få til arbeidet innen tilpasset opplæring på skolen enda bedre.

Kvalitetsmål: Skolen er en lærende organisasjon

- *Skolen har et system for at enkeltelever som har svak eller sterk faglig progresjon gis ekstra støtte*
- *Skolen har system for oppfølging av kartleggingsprøver, nasjonale prøver og elevundersøkelsen*

Både foreldre, ledelse og ansatte er enige om at det trengs mer systematikk rundt arbeidet med enkeltelever som har svak eller sterk faglig progresjon. Ståstedsanalysen sier også at skolens praksis ang vurdering av elevenes kompetanse i fag kan bli bedre.

Det samarbeides tett med PPT om elevene som har en svak faglig progresjon, mens det kommer frem (i samtaler med alle involverte parter) at det savnes en like tydelig satsning på systemer knyttet til elever med sterk faglig progresjon. Det er mange fordeler med aldersblanding, mens det samtidig kan se ut som det også finnes klare utfordringer knyttet til å møte alle elevenes behov i en stor og ikkehomogen gruppe. Dette gjelder spesielt i starten av et opplæringsløp (som 1. klasse) og i slutten av et opplæringsløp (som i 4.,7. og 10.klasse).

Skolen har noe systemer for oppfølging av kartleggingsprøver, nasjonale prøver og elevundersøkelsen, men dette er ikke satt i system for skolen som helhet. Det er ikke satt et tydelig, skriftlig krav med oppfølgingsansvar når det gjelder hvilke prøver som skal tas når og hvordan. Etter det vi kunne se var lite skriftliggjort når det gjaldt oppfølging av kartleggingsprøver individuelt, på team, trinn og for skolen som helhet. Foreldregruppa har liten innsikt i hva slags type kartlegging som blir gjennomført på skolen, de kan bare henvise til nasjonale prøver.

Skolebasert vurdering gjøres noe tilfeldig.

Spørsmål til refleksjon:

- Kan dere legge til rette for fast tid til erfaringsdeling og innsyn på tvers av hovedtrinn?
- Kan dere sette av tid til arbeid med lokal læreplan der faggrupper samarbeider om «den røde tråden» i opplæringsløpet i grunnskolen?
- Kan et årshjul med klare forpliktelser innen kartlegging bidra til økt tilpasset opplæring?
- Kan alle involverte i skolesamfunnet bidra til enda mer åpenhet og positivitet rundt skolen i bygda – slik at utfordringer som oppstår løses på en konstruktiv og forutsigbar måte?
- Kan organiseringen av og informasjonen om aldersblanding ved Stokksund oppvekstsenter (i løpet av året/ved skolestart) gjøres på en annen måte for å imøtekomme tilpasset opplæring enda bedre?
- Kan elevene i større grad bli involverte i planlegging og gjennomføring av egen læring?

VII. Etterord

Forskning om ekstern skolevurdering konkluderer med at en slik vurdering kan ha stor betydning for utvikling av skolen. Det avhenger imidlertid av hva skolen gjør med sin nye kunnskap etter vurderingsuka.

Spørsmål til refleksjon, ettertanke

Til sist i selve rapporten, har vurdererne stilt noen spørsmål til refleksjon. Dette er spørsmål som skolen kan bruke i sitt etterarbeid etter skolevurderingen. Spørsmålene er ikke ment som konklusjoner, men de skal være åpne og formulert ut fra en samlet vurdering av tegnene på god praksis og på praksis som kan bli bedre på skolen

Videre arbeid etter ekstern skolevurdering

Etter at vurderingen er over og rapporten er ferdig, starter skolens utviklingsarbeid. Prosessen styres av skoleledelsen og følges opp av skoleeier.

Rektors ansvar:

- Skolevurdererne presenterer rapporten for personalet ved skolen. Oppvekstansvarlig, skoleeier, komiteleder, rådmann, elevråd og FAU er representert når rapporten legges fram.
- Rapporten sendes umiddelbart til skolefaglig ansvarlig.
- Rektor presenterer rapporten for politikerne i hovedutvalg for oppvekst med oppvekstansvarlig i kommunen til stede innen 1 måned.
- Rektor melder innen 1 uker tilbake til regionkonsulenten om erfaringer med ekstern skolevurdering.
- Rektor melder innen 2 uker tilbake til vurdererne om hvordan det videre arbeidet er tenkt gjennomført.

- På bakgrunn av det som kommer fram i rapporten setter rektor opp en prioritert plan for forbedringstiltak. Rektor presenterer plan for forbedringstiltak på rektormøte og for skoleeier innen 2 måneder.
- Planen iverksettes på skolen innen 3 måneder.
- Innen 6 måneder foretas en skriftlig evaluering av tiltakene. Har arbeidet med rapporten ført til de endringer man ønsker?

I denne prosessen er det viktig at vi hører på flere stemmer, både skoleeier, ansatte ved skolen og ikke minst foreldre og elever.

Evalueringen sendes oppvekstansvarlig med kopi til regionkonsulenten og de eksterne vurdererne.

- Evalueringen presenteres umiddelbart for politikerne i hovedutvalg for oppvekst.
- Tilbakemelding på arbeidet med utfordringene i vurderingsrapporten skjer som del av tilstandsrapporten/årsmeldinga hvert år til skoleeier.

Skoleeiers / oppvekstansvarliges ansvar:

- Skoleeier/oppvekstansvarlig involveres i valg av tema for ekstern vurdering.
- Tema forankres i kommunens/skolens satsingsområder.
- Oppvekstansvarlige har veiledningsansvar/oppfølgingsansvar.
- Rapporten tas inn i lederavtalen med rektorene og brukes i utviklingssamtalene.
- Rapporten skal være et verktøy i en utviklingsplan på skole/kommunenivå.
- Rapporten skal inn i tilstandsrapporten eller som vedlegg til denne.
- Oppvekstansvarlig etterspør evalueringen etter 6 måneder.

Vedlegg A.

Deltakere i ekstern vurdering

- Interne: Foreldre, ansatte og elever ved Stokksund oppvekstsenter
- Eksterne: Mari Wahl Ottesen, Øystein Tofte Bjørvik og Eirin Folde

Vedlegg B. Tidsplan og aktiviteter

Forut for vurderingsuka på skolen, har det vært kontakt mellom vurderere og skole, og data er innhentet. Det er utarbeidet en tidsplan for prosessen. Framtidsbildet er utarbeidet og diskutert og forandret i samspill med skolens personale. Personalet har gjennomført en organisasjonsundersøkelse og en ståstedsanalyse som veilederne har vært med på å oppsummere. Samtaleguider er utarbeidet og møte med foresatte planlagt.

Det er avsatt inntil tre dager (fire dager på store skoler) til selve vurderingen. Dette innebærer i hovedsak en startdag der vurdererne og rektor/ledelse og personalet møtes for første gang. Så starter informasjonsinnhenting gjennom samtaler, møter, observasjon o.l. Alle data sammenstilles, og vurdererne leter etter mønster i materiale og speiler det mot framtidsbildet. Rapport skrives og legges fram for personalet den tredje dagen.

Å gjennomføre ei kvalitetsvurdering på 3 dager er knapp tid, og innebærer en avgrensning av temaet.

Tid	Tiltak	Ansvar
Onsdag 13. april 2016	Informasjon til skolene som skal vurderes	Regionkonsulenten
Fredag 17. juni 2016	Framdriftsplan sendes skolene	Regionkonsulenten
Innen 25. august 2016	Melde inn tema/problemstilling til regionkonsulenten	Skolene
Innen 25. august 2016	Innsending av dokumentasjon til vurdererne (sendes regionkonsulenten)	Skolene
1. og 2. september 2016	Opplæringsdager m/ forberedelse til høstens vurdering. Utarbeidelse av framtidbilder m.m	Vurdererne
Uke 37	Kontakt med skolene. Utsending av idealbilde	Vurdererne
Innen fredag i uke 39	Skolene godkjenner idealbildet	Skolene
Uke 40	Sende påstandsskjema til skolene	Vurdererne
Uke 43	Utfylling og returnering av påstandsskjema til vurdererne	Skolene
Uke 44	Utarbeidelse av skjema, intervjuguide, observasjonsskjema m.m	Vurdererne
Uke 44	Skisserer innhold i vurderingsuka. Timeplan sendes skolene	Vurdererne
Uke 46	Vurderingsuke	Skolene
Uke 47	Tilbakemelding til regionkonsulenten om erfaringer med ekstern skolevurdering. Se skjema	Skolene
Se "Oppfølgingsavtale etter ekstern skolevurdering".	Oppfølging etter ekstern skolevurdering, se vedlagte "Oppfølgingsavtale etter ekstern skolevurdering".	Skolene

Vedlegg C. Metoder

Skolen har allerede en del data gjennom ståstedsanalysen og organisasjonsanalysen, som utgjør et godt grunnlag for utvelgelse av område for ekstern vurdering. For å sikre god forankring og at alle stemmer blir hørt, hentes det inn data fra flere andre kilder (kildetriangulering). For å få best mulig kvalitet på informanter fra elevene ber en rektor i samarbeid med kontaktlærere plukke ut elever som skal intervjues.

Rektor får også ansvaret for å sette opp en plan for intervju med personalet slik at skolen kan fungere under vurderingsuka.

Alle intervju er gruppeintervju.

Tema og tid til rådighet virker inn på valg av metode. I prosessen på denne skolen er følgende metoder benyttet: Observasjoner, intervju, foreldremøte, plenumsmøte og samtaler

Ståstedsanalyse og Elevundersøkelsen

Ståstedsanalysen er gjennomført av alle lærerne ved Stokksund oppvekstsenter. I etterkant av gjennomføringen jobbet ansatte med resultatene i utviklingstida. Hver enkelt lærer har kommet opp med 5 utviklingspunkt. Disse punktene var blant annet bakgrunn for ønsket vurderingsområde ved ekstern skolevurdering.

Elevundersøkelsen ble gjennomført ved at 5. -7. trinn tok undersøkelsen for 7. trinn. 8.- 10. trinn gjennomførte undersøkelsen for 10. trinn. Dette ble gjort for å få et stort nok datamateriale.

Dokumentanalyse

I tillegg til organisasjonsanalyse og ståstedsanalyse har skolen sendt diverse relevante dokument til vurderererne, for eksempel arbeidsplaner, årsplaner og resultater av undersøkelser på skolen osv.

Samtaleguider

For å fange lik tematikk, har vurderererne i forkant utarbeidet ulike samtaleguider til hjelp for samtaler med henholdsvis elevgrupper, foreldre og ulike grupper medarbeidere på skolen. Spørsmålene i disse samtaleguidene er alle hentet fra framtidsbildets tegn på god praksis.

Vedlegg D. Tomme samtaleguider

Samtale med elever på 1.-4. trinn

SPØRSMÅL	SVAR
Hva er det beste med å være elev ved Stokksund oppvekstsenter?	
Får dere god hjelp av lærerne i timene?	
Hva liker dere best å jobbe med på skolen og hvorfor?	
Har alle de samme oppgavene i timene?	
Hvordan bruker dere å jobbe timene?	
Kan dere forklare hva et læringsmål er?	
Bruker dere læringsmål i timene? Hvordan?	
Får dere være med å bestemme hvilke tema dere skal jobbe med?	
Får dere være med å bestemme hvordan dere skal jobbe med temaene?	
Hvilke tema har dere jobbet med den siste tiden som dere har synes har vært ekstra spennende?	
Kan du fortelle om når du blir glad for det læreren sier om skolearbeidet ditt?	
Vet du hva du må gjøre for å lære enda mer enn du gjør i dag?	
Har alle det bra på skolen?	
Har dere et godt råd til rektor for at skolen skal bli enda bedre for dere?	

Samtale med elever på 5. – 7. trinn

SPØRSMÅL	SVAR
Hva er det beste med å være elev ved Stokksund oppvekstsenter?	
Får dere god hjelp av lærerne i timene?	
Hva liker dere best å jobbe med på skolen og hvorfor?	
Har alle de samme oppgavene i timene?	
Hvordan bruker dere å jobbe timene?	
Kan dere forklare hva et læringsmål er?	
Har dere arbeidsplan? Hvordan bruker dere arbeidsplanen?	
Bruker dere læringsmål i timene? Hvordan?	
Får dere være med å bestemme hvilke tema dere skal jobbe med?	
Får dere være med å bestemme hvordan dere skal jobbe med temaene?	
Hvilke tema har dere jobbet med den siste tiden som dere har synes har vært ekstra spennende?	
Kan du fortelle om når du blir glad for det læreren sier om skolearbeidet ditt?	
Får du være med å vurdere ditt eget arbeid, hvordan?	
Vet du hva du må gjøre for å lære enda mer enn du gjør i dag?	
Har alle det bra på skolen?	
Har dere et godt råd til rektor for at skolen skal bli enda bedre for dere?	

Samtale med elever på 8.- 10. trinn

SPØRSMÅL	SVAR
Hva er det beste med å være elev ved Stokksund oppvekstsenter?	
Får dere god hjelp av lærerne i timene? Hva er god hjelp for at dere skal lære mest mulig?	
Hva liker dere best å jobbe med på skolen og hvorfor?	
Har alle de samme oppgavene i timene?	
Hvordan er det å være i samme klasse med de som er yngre eller eldre enn deg?	
Kan dere forklare hva et læringsmål er?	
Bruker dere læringsmål i timene? Hvordan?	
Har dere arbeidsplan? Hvordan bruker dere arbeidsplanen?	
Hvordan vet dere hva som vurderes når dere leverer inn arbeid til lærerne?	
Får dere være med å bestemme hva som vurderes når dere har innleveringer eller prøver? Hvordan?	
Hvilke tema har dere jobbet med den siste tiden som dere har synes har vært ekstra spennende?	
Får dere være med å bestemme hvilke tema dere skal jobbe med?	
Får dere være med å bestemme hvordan dere skal jobbe med temaene?	
Vet du hva du må gjøre for å lære enda mer enn du gjør i dag?	
Har alle det bra på skolen?	
Har dere et godt råd til rektor for at skolen skal bli enda bedre for dere?	

Samtaleguide for lærerne

SPØRSMÅL	SVAR
Hva er styrkene til Stokksund oppvekstsenter?	
På hvilken måte jobber dere med kompetansemålene ved Stokksund oppvekstsenter?	
Kan dere beskrive hvordan lærerne ved Stokksund Oppvekstsenter bruker formativ vurdering i elevenes læringsprosess?	
Hvordan legger dere til rette for at elevene får vurdere egen læringsprosess?	
På hvilken måte blir elevenes stemmer inkludert i planleggingen av læringsprosessene? (elevmedvirkning, egenvurdering)	
På hvilken måte undersøker dere elevenes læringsutbytte? Hvordan bruker dere denne kunnskapen?	
På hvilken måte utnytter dere mulighetene som ligger i organiseringen som fådelt skole? (elevene som ressurser)	
På hvilken måte sikrer dere at alle kompetansemålene i læreplanen dekkes i løpet av grunnskoleløpet?	
På hvilken måte samarbeider dere i arbeidet med læreplanene ved Stokksund oppvekstsenter?	
Hvordan bruker dere utviklingstid/fellestid ved deres skole? Hvor mye tid har dere planfestet til samarbeid i lærergruppa? Opplevs det som tilstrekkelig?	
Hvordan gjennomføres og evalueres lovpålagt kartlegging av elevene?	
På hvilke måter varierer dere undervisninga deres?	
Hvordan sikrer dere at elevene opplever trygghet i sin skolehverdag?	
Hva legger dere i begrepet "at eleven opplever mestring"?	
Har dere et godt råd til rektor når det gjelder det videre arbeidet med elevenes læring i aldersblandede grupper ved Stokksund oppvekstsenter?	